

**Besluit inleidend referendumverzoek en vervolgproces
bestuurlijke toekomst Heiloo**

RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	26 Januari 2026
Voorstelnummer	D939116 / Z26 257742
Datum raadsvoorstel	15 januari 2026
Portefeuillehouder(s)	Nvt
Commissie	Nvt
Datum commissie	Nvt
Soort agendering	Ter besluitvorming
Agendapunt	10
Team	Griffie Heiloo - Griffie Heiloo
Opsteller	Gerda Beeksma
Datum B&W besluit	Nvt
Bijlagen:	3

Onderwerp: **Besluit n.a.v. inleidend referendumverzoek en vervolgproces
bestuurlijke toekomst Heiloo**

Voorgesteld besluit (twee opties)

De raad besluit :

A

1. De gelegenheid te geven een definitief verzoek voor een referendum in te dienen en daarmee de besluitvorming over het aangehouden geamendeerde concept raadsbesluit over de bestuurlijke toekomst Heiloo d.d. 15 december 2025 tot nader orde aan te houden.
2. Drie vertegenwoordigers aan te wijzen die namens de raad deelnemen aan het overleg tussen de referendumcommissie, initiatiefnemers en het college over de vraagstelling van het referendum t.b.v. de raadsvergadering van 16 februari a.s.
3. Het college te verzoeken om een planning met een termijn waarop de (digitale) ondersteuningsverklaringen voor het definitieve referendumverzoek gereed kunnen zijn, zodat de referendumcommissie daarover een advies aan de raad kan formuleren en de raad deze lijsten vast kan stellen en het referendumproces voortgang kan krijgen.

Indien de raad niet akkoord gaat met A :

B

1. Geen gelegenheid te geven een definitief verzoek voor een referendum in te dienen op grond van artikel 5, lid 10 van de Referendumverordening Heiloo 2025.
2. De indieners van het inleidend referendumverzoek en de referendumcommissie z.s.m. op de hoogte te brengen van het besluit onder 1.
3. Het op 15 december 2025 aangehouden geamendeerde concept raadsbesluit over de bestuurlijke toekomst weer in stemming te brengen.

Geheimhouding

☐ Nee

Besluit inleidend referendumverzoek en vervolgproces bestuurlijke toekomst Heiloo

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Op 4 december 2025 heeft de gemeenteraad een aankondiging ontvangen voor een inleidend verzoek tot een referendum over de bestuurlijke toekomst van Heiloo.

Op 11 december 2025 is het inleidend verzoek ontvangen door de raad. Dit verzoek omvatte ondersteunende handtekeningen van inwoners van Heiloo.

De kiesgerechtigdheid van de ondersteuningsverklaringen en het benodigde aantal ondersteuningsverklaringen (200) is getoetst door de afdeling Burgerzaken. De gemeenteraad heeft daarna in de vergadering van 15 december 2025 vastgesteld dat er voldoende (273) geldige ondersteuningsverklaringen bij het inleidend verzoek zijn ingediend. De raad heeft in zijn vergadering van 15 december 2025 vervolgens een referendumcommissie ingesteld.

De eerste taak van deze commissie is de gemeenteraad een onafhankelijk advies te geven over de toelaatbaarheid van het onderwerp van het referendum op grond van de Referendumverordening Heiloo 2025. Bij het voorliggend raadsvoorstel wordt het advies van de referendumcommissie aangeboden aan de raad.

En worden de verschillende opties voor het vervolgproces en de te nemen besluiten geschetst, op basis van de huidige Referendumverordening Heiloo en het Reglement van Orde. De Referendumverordening is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Processtappen tot nu toe

In de raadsvergadering van 15 december 2025 lag een concept raadsbesluit voor over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Heiloo. Dat concept raadsbesluit is tijdens de vergadering gewijzigd met een aangenomen amendement.

Op grond van de Referendumverordening Heiloo is het geamendeerde besluit daarna aangehouden voor definitieve besluitvorming, vanwege het ingediende inleidende verzoek tot het houden van een referendum.

Artikel 5, lid 6 van de Referendumverordening bepaalt dat wanneer het volledige inleidende verzoek uiterlijk drie dagen voor de besluitvorming is aangeleverd, de besluitvorming over het conceptraadsbesluit wordt aangehouden tot de raad het besluit heeft genomen de initiatiefnemers in de gelegenheid te stellen een definitief verzoek in te dienen.

Advies referendumcommissie

Artikel 5 lid 7 bepaalt dat na ontvangst van een geldig inleidend verzoek een referendumcommissie een advies aan de raad uitbrengt over de toelaatbaarheid van het onderwerp waarover een inleidend verzoek tot het houden van een referendum is ingediend. De referendumcommissie heeft de gemeenteraad op 13 januari 2026 een brief gestuurd met daarin het advies over het ingediende referendumverzoek, dat betrokken kan worden bij de besluitvorming over het verzoek tot het houden van een referendum.

Aan de raad wordt gevraagd in de eerstvolgende raadsvergadering (26 januari 2026) een besluit nemen of de gelegenheid wordt gegeven aan de indieners om met een definitief referendumverzoek te komen.

Besluit inleidend referendumverzoek en vervolgproces bestuurlijke toekomst Heiloo

Ter voorbereiding heeft de commissie – conform de vereisten van de referendumverordening - op 2 januari jl. gesproken met een afvaardiging van de initiatiefnemers van het referendumverzoek (i.c. de heren P. Min en L. Eugster).

De commissie adviseert de gemeenteraad dat het onderwerp wel toelaatbaar is om een referendum over te organiseren.

De indieners van het verzoek hebben bij de commissie ook mondeling aangegeven dat zij er de voorkeur aan geven dat het referendum plaats zou vinden tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026. Hier is de commissie in het advies niet nader op ingegaan, omdat deze afweging niet aan de commissie is.

De commissie heeft de wens van de indieners mondeling meegegeven aan de griffie.

In de bijlage leest u het advies van de referendumcommissie inclusief de toelichting over het proces en de onderliggende motivering.

Vervolgproces

Aan de raad wordt gevraagd in de eerstvolgende raadsvergadering (26 januari 2026) een besluit nemen of aan de indieners de gelegenheid wordt gegeven met een definitief referendumverzoek te komen.

De Referendumverordening biedt ruimte aan de raad om te besluiten het indienen van een definitief verzoek mogelijk te maken, maar wel een andere periode (dan de vastgestelde twee weken) te hanteren voor het advies over de vraagstelling. Dit advies over de vraagstelling wordt gegeven door de referendumcommissie in overleg met vertegenwoordigers van de raad, de indieners en het college (artikel 5, lid 12). In het voorliggend concept besluit A wordt nu uitgegaan van de vaststelling van de vraagstelling in de eerstvolgende raadsvergadering op 16 februari.

Ook biedt de referendumverordening ruimte aan de raad geen gelegenheid te bieden een definitief verzoek voor een referendum in te dienen. (artikel 5, lid 10). De raad kan het verzoek, met redenen omkleed, afwijzen als de raad vaststelt, dat hij onvoldoende mogelijkheden ziet, dan wel niet bereid is te handelen conform de mogelijke uitslag van het referendum.

In het bijgevoegde stappenplan staat welke vervolgstappen er nu genomen kunnen worden. Deze stappen worden hierna ook kort toegelicht.

Opties vervolgstappen

Optie A

De raad besluit 26 januari 2026 de gelegenheid te geven een definitief referendumverzoek in te dienen.

Stappen

1. Als de raad besluit om de gelegenheid te geven een definitief verzoek voor een referendum in te dienen, wordt de besluitvorming over de bestuurlijke toekomst tot nader orde aangehouden. (artikel 5, lid 11)

Besluit inleidend referendumverzoek en vervolgproces bestuurlijke toekomst Heiloo

2. De raad wijst drie vertegenwoordigers aan die namens de raad deelnemen aan het overleg tussen de referendumcommissie, initiatiefnemers en het college over de vraagstelling van het referendum.
3. In principe ontvangt de raad (tenzij anders bepaald door de raad) binnen twee weken een advies over de vraagstelling ter vaststelling. (artikel 5, lid 12). Uitgangspunt in dit raadsvoorstel bij A is vaststelling in de raadsvergadering van 16 februari 2026.
4. De verordening vereist (artikel 6, lid 1) dat een steunverklaring aan het definitieve referendumverzoek zowel op papier als digitaal (met DigiD) mogelijk is.
De referendumcommissie geeft ten behoeve van het definitieve referendumverzoek vooraf ook advies over de papieren lijsten voor de steunverklaringen en de inhoud van de bij de digitale ondersteuning te gebruiken internetpagina. Deze (digitale) lijsten worden na advies van de referendumcommissie vastgesteld door de raad en zijn voorzien van de door de raad vastgestelde vraagstelling.
5. De initiatiefnemers dienen vervolgens binnen een periode van 6 weken een definitief verzoek in, voorzien van tenminste 1000 (nieuwe) ondersteuningsverklaringen.
6. Na afloop van de stemperiode van 6 weken maakt de voorzitter van de raad bekend hoeveel geldige ondersteuningsverklaringen zijn ingediend (na 3 weken).
7. De referendumcommissie adviseert de raad vervolgens over het toekennen van subsidies voor uitvoering van een referendum.
8. Bij voldoende ondersteuning neemt de raad zo spoedig mogelijk een beslissing op het definitieve verzoek met inachtneming van de adviezen over de subsidies van de referendumcommissie. *Artikel 6, lid 8 geeft aan dat de raad het verzoek dan eventueel alsnog kan afwijzen als er na het besluit over het inleidend verzoek sprake is van nieuwe feiten of omstandigheden van substantiële aard (gehoord de referendumcommissie)*
9. Als de raad het definitieve verzoek toelaat, dan bepaalt de raad met een advies van het college de datum van het uiteindelijke referendum, uiterlijk 6 maanden na het raadsbesluit.

Optie B

De raad besluit 26 januari 2026 niet de gelegenheid te geven een definitief referendumverzoek in te dienen.

Stappen

1. Als de raad besluit om niet de gelegenheid te geven een definitief verzoek voor een referendum in te dienen, worden de indieners van het verzoek en de referendumcommissie hiervan z.s.m. op de hoogte gebracht.
2. Na het raadsbesluit (onder 1) wordt de aangehouden besluitvorming over de bestuurlijke toekomst weer voortgezet en kan het op 15 december 2025 aangenomen geamendeerde concept raadsbesluit vervolgens in stemming worden gebracht.

Planningsrisico's en kanttekeningen

De indieners van het verzoek hebben aangegeven bij de referendumcommissie dat zij er de voorkeur aan geven dat het referendum plaatsvindt tegelijk met de Gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026.

Het lijkt op basis van de huidige informatie uit de werkorganisatie (ICT/WOO, Burgerzaken) realistisch om uit te gaan van een op zichzelf staand referendum, losgekoppeld van de verkiezingen in maart 2026, later in het jaar 2026.

De kostenvoordelen van een gecombineerde aanpak zijn dan niet aan de orde.

Besluit inleidend referendumverzoek en vervolgproces bestuurlijke toekomst Heiloo

Toelichting

Vaststelling door de raad van de (digitale) ondersteuningsverklaringen voor het definitieve referendumverzoek met inachtneming van het advies van de referendumcommissie kan pas plaatsvinden als deze (digitale) lijsten gereed zijn. De digitale ondersteuningsverklaringen - gekoppeld aan DigiD - zijn nog in ontwikkeling. De inschatting is dat men hiervoor nog geruime tijd nodig heeft om dit op een betrouwbare en wettige manier te laten werken. Het mogelijke vaststellingsmoment door de raad is nader te bepalen o.b.v. een advies van het college over de planning.

Het college kan nu al de inschatting maken dat het niet realistisch is ervan uit te gaan dat besluitvorming over de ondersteuningsverklaringen voor de verkiezingen van maart a.s. kan plaatsvinden.

Op basis van informatie van de afdeling Burgerzaken kan het college ook al de inschatting maken dat het voorbereiden van een referendum gecombineerd met de Gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart onmogelijk haalbaar is op deze termijn.

De Gemeenteraadsverkiezingen leiden er toe dat het aantal raadsvergaderingen van de huidige gemeenteraad komende tijd nog zeer beperkt is.

De huidige gemeenteraad vergadert in februari voor het laatst. Om geen tijdsverlies op te lopen is er -als de raad dat wenst- de mogelijkheid om voor het afscheid van de raad op 31 maart extra vergaderingen in te plannen. Vanaf 1 april zal de gemeenteraad in de nieuwe samenstelling vergaderen.

FINANCIEN

De referendumcommissie adviseert de raad volgens de referendumverordening over het toekennen van subsidies voor uitvoering van een referendum als de raad besluit tot een referendum. (artikel 4, lid1, onder 3 alsmede artikelen 11 en 12).

De referendumcommissie ontvangt voor de te verrichten werkzaamheden per vergadering dezelfde vergoeding als een commissielid (raadscommissie) conform art 3.4.1 eerste lid van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, te weten € 108,70.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Afhankelijk van het raadsbesluit van 26 januari 2026 zijn er procestappen te nemen, die zijn omschreven in dit raadsvoorstel.

BIJLAGEN

Advies referendumcommissie Heiloo 13 januari 2026

Stappenplan referendumverzoek

Referendumverordening Heiloo 2025

Hoogachtend,

Mevrouw G.A. Beeksmā
Griffier gemeenteraad Heiloo